

2024-2027

Ett **rödare** och **grönare** Gävle

Vänsterpartiets budget 2024

Innehållsförteckning

Politisk huvudskrivelse	3
Budget	4
Budget för planperioden	5
Ekonomiska förutsättningar	6
Satsningar och besparingar	7
Arbetsmarknad och funktionsrätt	8
Kultur- och fritidsnämnden	9
Samhällsbyggnadsnämnden	9
Omvårdnadsnämnden	10
Socialnämnden	11
Utbildningsnämnden	12
Bolagen	13

Politisk huvudskrivelse

"Härtill är jag nödd och tvungen" skrev biskop Hans Brask. Något av den känslan omfattar även Vänsterpartiet när vi nu lämnar vårt förslag till budget. Förutsättningarna för att föreslå en positiv och progressiv budget finns inte, då landets regering valt att inte kompensera kommuner och regioner för ökande kostnader. Den budget som Vänsterpartiet föreslog i riksdagen gav full kompensation för höjda räntor, ökad inflation, ökade matpriser och högre bränslepriser. Den hade möjliggjort bibehållen välfärd, till och med tillåtit vissa satsningar i kommunerna. Situationen är nu inte sådan att det är möjligt och vårt förslag till kommunal budget anpassas därefter.

Dock är det Vänsterpartiets bergfasta övertygelse att vissa områden måste fredas från nedskärningar. När det gäller barn och ungdomar, skola och utbildning, måste varje satsning ses som en investering för framtiden. Barn går inte i repris. Deras framtid får inte äventyras, varje barn måste få rätt förutsättningar för att lyckas.

För detta behövs ett hållbart socialt arbete och en stabil samhällsstruktur.

Skola och förskola måste få de medel som behövs för att tillgodose alla barns behov, idrottsföreningar och andra sammanslutningar som erbjuder barn och ungdomar meningsfull fritidssysselsättning måste få fortsatt stöd. På så vis minskar vi risken för utanförskap och marginalisering, vilket ökar chanserna för ett framtida samhälle där våld och kriminalitet minskar.

Andra viktiga områden att uppmärksamma är behovet av omsorg, tillgänglighet och service för funktionshindrade, äldre och sjuka. Våldsutsatta människor i behov av skydd ska kunna räkna med samhällets stöd. Diskriminering och negativ särbehandling ska aldrig accepteras.

Vänsterpartiet vill också ha ett feministiskt perspektiv på kommunens verksamhet. För oss handlar det om jämlikhet mellan män, kvinnor och icke-binära. Det kan tyckas självklart, men fortfarande måste vi kontinuerligt lyfta dessa frågor. Gävle Kommun ska prioritera arbetet med jämställda löner och arbetsvillkor. Självklart ska det råda nolltolerans mot sexuella trakasserier och ofredanden på våra arbetsplatser.

Trots kärva ekonomiska tider är det kommunens ansvar att de människor som lever med långvarigt försörjningsstöd har en dräglig tillvaro och att de har en möjlighet att utveckla sina liv. Insatserna måste vara långsiktiga och syfta till att hitta en väg till egen försörjning. Det måste också gå att hitta en bostad till rimlig kostnad. Bostad är en social rättighet som är en av förutsättningarna för ett självständigt och självförsörjande liv. Ingen människa i Gävle kommun ska behöva vara hemlös.

Klimatfrågan är fortfarande en ödesfråga, den berör oss alla och alla måste bidra till att förändra samhället till att bli långsiktigt hållbart. Om vi ska kunna nå klimatmålen måste tanken på långsiktighet och hållbarhet genomsyra all verksamhet, det krävs också konkreta förändringar på många områden, inte minst konsumtion, transport och energiförbrukning. Vänsterpartiet har föreslagit att energiförbrukningen ska minska med 30 procent till 2030.

Sammanfattningsvis är Vänsterpartiets mål ett samhälle där människors kraft och förmåga tas tillvara och där alla kan bidra, ett samhälle som är ekonomiskt och ekologiskt hållbart och där ingen behandlas sämre än andra på grund av kön, social eller etnisk tillhörighet, religion eller sexuell läggning.

"Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna". (FN:s generalsekreterare Ban-Ki-Moon)

Maritha Johansson
Kommunalråd i opposition

Vänsterpartiets resultatbudget för 2024-2027

Disponibla medel

Ökat uttag resursutjämningsfonden, RUR	28 miljoner kr
Politiska prioriteringar	19 miljoner kr
Reserver (0,25% besparingar på nämnder)	11,9 miljoner kr
Ingen uppräknig arvoden, partistöd	0,98 miljoner kr
Dygnsvila omvårdnad AFN	20 miljoner kr
Övrigt delade turer	10 miljoner kr
Utökad besparing på samhällsbyggnadsnämnden	3 miljoner kr

Summa **92,88 miljoner**

Ökade kostnader

Sociala hållbarhetsprogrammet

Inget generellt sparkrav på utbildningsnämnden	28 miljoner kr
Tillskott omvårdnadsnämnden	20 miljoner kr
Tillskott arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	10 miljoner kr
Avgiftsfri kulturskola	2,6 miljoner kr

Miljöstrategiska programmet

Kollektivtrafik för unga	2 miljoner kr
Utökade kollektivresor för pensionärer	0,5 miljoner kr
Anställa ytterligare en energirådgivare	0,6 miljoner kr
Miljö- och klimatsatsning	1 miljon kr

Övrigt

Limötrafiken	2,4 miljoner kr
EDV, höjd habiliteringsersättning	1,3 miljoner kr
Stadsdelslyftet Såtra	0,5 miljoner kr
El Sistema, verksamhet för funktionshindrade	0,6 miljoner kr

Summa **69,5 miljoner**

Reserver **23,38 miljoner**

BUDGET FÖR PLANPERIODEN 2024-2027

Vänsterpartiet

Resultatbudget 2024-2027

Belopp i milj kr	Not	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	1	1 401,5	1 319,9	1 334,5	1 488,5	1 672,6	1 692,6	1 714,3
Verksamhetens kostnader	1	-7 805,3	-8 880,3	-8 833,8	-9 345,4	-9 193,7	-9 393,6	-9 591,3
Verksamhetens netto- kostnad exkl avskrivning	1	-6 403,8	-7 560,4	-7 499,2	-7 856,9	-7 521,2	-7 701,0	-7 877,0
Av- och nedskrivningar	2	-331,3	-114,2	-111,4	-118,9	-135,5	-148,7	-159,5
Verksamhetens nettokostnad	3	-6 735,1	-7 674,6	-7 610,6	-7 975,9	-7 656,6	-7 849,7	-8 036,5
Skatteintäkter	4	5 601,0	5 896,8	5 856,3	6 009,1	6 278,1	6 533,6	6 778,5
Generella bidrag o utjämn.	5	1 340,7	1 280,4	1 280,4	1 448,0	1 432,1	1 437,1	1 441,5
Verksamhetens resultat		206,5	-497,4	-473,9	-518,8	53,6	121,0	183,5
Finansiella intäkter	6	288,0	434,0	376,0	613,5	489,3	558,9	647,3
Finansiella kostnader	7	-183,8	-262,1	-197,7	-296,6	-306,8	-370,3	-461,1
Resultat före extraordinära poster		310,7	-325,5	-295,7	-201,9	236,1	309,6	369,7
Extraordinära poster								
ÅRETS RESULTAT		310,7	-325,5	-295,7	-201,9	236,1	309,6	369,7
Varav realisationsvinst o exploateringsresultat		89,2	38,9	34,6	161,5	298,4	274,1	262,2
Resultat exkl reavinst, exploatering o garantiförs.		221,5	-364,4	-330,2	-363,4	-62,2	35,5	107,5

Årets resultats andel av
skatteintäkterna
Klarar finansiellt mål 1%

-11,3% 1,2% 0,9% -7,4% -3,6% 0,1% 1,0%
Nej Nej Nej Nej Nej Ja

Ekonomiska förutsättningar

Vänsterpartiet arbetar för att Gävle Kommun ska tillämpa en tillitsbaserad styrning och ledning på alla nivåer. Vi definierar tillitsbaserad styrning i enlighet med tillitsdelegationens definition, där kultur och arbetssätt har fokus på verksamhetens syfte och medborgarnas behov. Varje beslutsnivå ska verka aktivt för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv. Tydliga ramar, verksamhetsnära mål och tydliga mandat är förutsättningar.

Vi vill bevara och utveckla den offentliga sektorn, vi vill slå vakt om välfärden. Vi skulle önska en ökad offentlig konsumtion och en minskad privat konsumtion, vilket skulle gynna både jämlikhet och klimat. Men för att detta ska vara möjligt skulle stora ekonomiska tillskott vara nödvändiga, dessvärre kom det negativa besked på den punkten från den nuvarande regeringen. Det tidigare statsbidrag som utbetalats och som vi i likhet med landets andra kommuner räknar med för att säkerställa nivån på välfärden uteblir nu. Förutom de uteblivna statsbidragen har regeringen också aviserat ändringar gällande högriskskydd i sjukförsäkringen och acceptabel lägsta lön för arbetskraftsinvandrare, något som kan komma att påverka kommunen ekonomiskt. Effekterna av detta är ännu svåra att överblicka.

Arbetslösheten förväntas ligga kvar på en högre nivå i Gävle kommun än riksgenomsnittet. Den höga arbetslöshet vi så länge haft i kommunen är inte enbart konjunkturberoende utan har andra förklaringar.

Dock uppger Arbetsförmedlingen att utvecklingen varit bättre i Gävle än vad de hade förutspått, det finns en positiv utveckling och långtidsarbetslösheten har minskat något. Samarbetet mellan kommunen och Arbetsförmedlingen lyfts i det sammanhanget som en framgångsfaktor och den verksamhet som bedrivs i kommunens regi när det gäller att stödja människor från arbetslöshet och försörjningsstöd mot en egen försörjning, måste få fortsätta utveckla sina metoder. Detta kan ge positiva ekonomiska effekter på sikt.

Nämnder och styrelser måste även framöver ha som sitt uppdrag att komma med förslag på effektiviseringar och förbättringar i sina verksamheter så att resultatet blir ett mer effektivt utnyttjande av befintliga strukturer och medel istället för försämrad verksamhet.

Vänsterpartiet föreslår en oförändrad skattesats för 2024, men vi är inte främmande för att framöver föreslå skattehöjningar om detta krävs för att förhindra försämringar i välfärden.

Vänsterpartiets satsningar och besparingar

Vänsterpartiet vill med detta budgetförslag göra följande ändringar i majoritetens föreslagna budget.

Övergripande nämnduppdrag

- Alla barn ska ha möjlighet att klara skolan med fullständiga betyg. För att detta ska vara möjligt behövs agerande och samverkan mellan olika aktörer och nämnder
- Kommunen som helhet ska vara restriktiv med att påbörja nya projekt och anlita fler externa konsulter

Kommunstyrelsen

Samtliga verksamheter ska ha en så effektiv ledningsstruktur som möjligt. "Effektiv" ska appliceras på såväl ekonomiska som arbetsledande, verksamhetsutvecklande, personalvårdande och arbetsmiljöfrämjande aspekter.

Satsningar inom sociala hållbarhetsprogrammet

- Fortsätta arbeta för en kommun fri från våld
- Öka samverkan på flera plan och mellan olika aktörer för att fler elever ska gå ut skolan med fullständiga betyg
- Fortsatt stöd till föreningslivet för att kunna erbjuda kommunens invånare en varierad, jämlik och jämställd fritid
- Starta "stadsdelslyftet" i Sätra enligt Andersbergsmodellen

Satsningar inom miljöstrategiska programmet

- För att minska energianvändningen i bostäder och lokaler ska kommunen anställa ytterligare en energisparrådgivare som kan vägleda såväl bostadsägare som företagare
- Satsa på solcellsanläggningar, gärna i kommunal regi, som en del i en bredare och effektivare energiproduktion
- Se över möjligheterna att inrätta en second hand-bygghandel för att på ett smidigt sätt återvinna och återbruka byggmaterial och inredning

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Arbete är en förutsättning för egenförsörjning. Därför måste kommunen fortsätta med målinriktat arbete och samarbete med exempelvis Arbetsförmedlingen och näringslivet för att komma tillrätta med den höga arbetslöshet som råder i Gävle kommun.

Människor ska garanteras det stöd och eventuella bistånd de behöver, för att kunna leva ett värdigt liv. Målet måste vara att alla som har möjlighet ska kunna leva ett självständigt och självförsörjande liv. För att detta ska bli möjligt måste man se till varje persons individuella behov och livssituation.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Tydligare arbeta med frågan om rätt beslut och rätt vård när det gäller yngre personer med demenssjukdom, så att rätt lagstiftning tillämpas och personen får ett beslut som täcker de behov som finns.
- Fortsätta och utveckla det arbete som bedrivs i ARBOS (Arbetsmarknad och stöd)
- Utöka antalet utbildningsplatser på yrkesinriktade utbildningar inom vuxenutbildningen
- Samverka med gymnasieskolan för att utforma fler yrkesinriktade utbildningar inom vuxenutbildningen
- Höjning av habiliteringsersättningen för personer inom EDV (Enheten för daglig verksamhet)
- All personal anställd i Gävle Kommun som i sin yrkesutövning har ansvar för vård, omsorg och tillsyn för andra personer ska ha utbildning i första hjälpen och hjärt- lungräddning

Kultur- och fritidsnämnden

Kulturen återspeglar och medvetandegör oss om samhället samtidigt som den är dynamisk, utmanande och obunden. Därför är det viktigt att kulturen är en naturlig del av hela samhällsbyggnaden. Vänsterpartiet vill därför arbeta för att framförallt barn och ungdomars tillgång till kultur och fritid förstärks och att det finns tillgängliga mötesplatser för alla.

Satsningar och nämnduppdrag:

- För att fritidsgårdarna ska få bättre förutsättningar vill Vänsterpartiet att det bör utredas om personalen, åtminstone föreståndarna, ska vara kommunalt anställda
- Fortsatt avsättning av medel till fristadskonstnären
- Permanenta projektet El Sistema i Kulturskolan och ge även barn i anpassad skola tillgång till verksamheten
- Se över förutsättningarna för en camping i Norrsundet
- Fler ytor för spontanidrott i bostadsområden och stadsdelar
- Bevara alla bibliotek

Samhällsbyggnadsnämnden

Planering av transporter och persontrafik måste ske med tanke på att vi ska kunna uppnå målen om kraftigt minskade koldioxidutsläpp och minskad energianvändning. Utgångspunkten för stadsplanering ska vara trafik på människans och miljöns villkor. Det ska fungera att promenera, cykla och åka kollektivt. Luften ska vara hälsosam att andas på alla platser i staden.

Vänsterpartiet vill att barn och ungdomar ska ha kostnadsfri kollektivtrafik inom Gävle Kommun och att +65-korten ska gälla alla dagar i veckan.

Planering av nya bostäder ska ha stöd i skrivningarna i Bostadsförsörjningsprogrammet och Miljöstrategiska programmet

Satsningar och nämnduppdrag:

- Utred möjligheten att också lägga motionsspår där det planeras nya gång- och cykelvägar
- Fortsätt arbetet med stadsbadet etapp 3, rusta upp och underhåll de allmänna baden
- Verka för fortsatt reguljär båttrafik till Limön under sommarsäsongen.
- Anställa ytterligare en energisparrådgivare
- Se över kvalitet och tillgång till rätt fordon när det gäller upphandlad färdtjänst
- Tillgänglighetsanpassa kommunens lokaler och yttre miljöer

Omvårdnadsnämnden

När livet förändras på grund av till exempel ålder eller sjukdom, är samhällets stöd för vård och omsorg utifrån individens behov extra värdefullt. Vänsterpartiet anser att stöd och service ska tillgodoses utifrån verklig valfrihet i vardagen. Detta innebär för Vänsterpartiet att människor ska ha stort inflytande över vad de får hjälp med, hur hjälpen utförs och när det görs.

Det finns goda skäl att i kommunens egen regi driva hemtjänst och vårdboende. Kommunens förtroendevalda får bättre uppsikt över vad medborgarnas skattepengar går till om kommunen styr och ansvarar för den verksamhet som bedrivs. Allt mer alarmerande rapporter om systematisk ekonomisk brottslighet inom välfärdssektorn gör att bättre kontroll måste prioriteras.

Hemtjänst och vårdboende i kommunal regi ska hålla hög kvalitet och efterlevnad av befintliga rutiner och föreskrifter ska kontinuerligt följas upp.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Utredda hur digitalisering kan effektivisera och förbättra delaktigheten för brukaren vid exempelvis inköp av matvaror. Detta frigör resurser som ska komma verksamheten tillgodo.
- Ta fram en långsiktig plan som möjliggör att kommunens skattefinansierade vård – och omsorgsboenden samt hemtjänst kan drivas i egen regi
- Verkställa det beslut som fattats i kommunfullmäktige om att kommunens hemtjänst ska vara det alternativ som anvisas medborgare som inte meddelat något aktivt val
- All personal anställd i Gävle Kommun som i sin yrkesutövning har ansvar för vård, omsorg och tillsyn för andra personer ska ha utbildning i första hjälpen och hjärt- lungräddning

Socialnämnden

Socialnämnden ska fungera som det yttersta skyddsnätet för att människor i en problematisk livssituation ska garanteras det stöd de behöver för att kunna leva ett värdigt liv. Arbetet ska vara strukturerat och långsiktigt och ha ett tydligt barn-perspektiv, därför är det viktigt att samverka med andra aktörer.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Ett prioriterat område måste vara att barn och ungdomar ska klara sin skolgång med fullständiga betyg
- Strategiskt arbete för att få fler familjehem och kontaktfamiljer i egen regi
- Arbeta tillsammans med frivilligorganisationer för att ingen ska behöva vara hemlös
- Erbjuder könsseparerad beroendebehandling
- Tidiga riktade insatser i samverkan med andra aktörer ska prioriteras
- Arbeta för att våldsutövaren och inte den våldsutsatta flyttas från ett gemensamt boende, parallellt med att den våldsutövande partnern får stöd i att ändra sitt beteende

Utbildningsnämnden

Skolan ska vara likvärdig och ge alla elever samma möjlighet till en bra utbildning. Skolan är en av samhällets viktigaste arbetsplatser för både elever och anställda. Behöriga lärare, specialpedagoger och studievägledare tillsammans med kompetent och tillgänglig skolhälsovård, skapar förutsättningar för elevernas utveckling, välmående och goda studieresultat. I en välfungerande och dynamisk skola möts elever med olika bakgrund och livsåskådning vilket lägger grund för förståelse och sammanhållning samtidigt som de genomsnittliga skolresultaten ökar.

Satsningar och nämnduppdrag:

- Utveckla resursfördelningssystemet så att det ger elever mer likvärdiga förutsättningar
- Erbjuder alla flickor från årskurs 7 till gymnasiet en kurs i feministiskt självförsvar
- Prioritera modersmålsundervisningen så att den läggs under ordinarie skoldag
- Tillhandahålla gratis, lättillgängliga mensskydd till alla flickor i såväl grundskola som gymnasium
- Införa en dag i veckan med enbart vegetarisk kost i grundskola och gymnasium
- Stärk samverkan mellan berörda parter för att barn och ungdomar ska fullgöra sin skolgång med fullständiga betyg
- All personal anställd i Gävle Kommun som i sin yrkesutövning har ansvar för vård, omsorg och tillsyn för andra personer ska ha utbildning i första hjälpen och hjärt- lungräddning

Bolagen

Gävle Energi

Gävle Energi är ett ekonomiskt starkt bolag med god soliditet.

Vänsterpartiet vill att Gävle energi fortsätter använda och utveckla förnyelsebar energi, som fjärrvärme och spillvärme.

Bolaget ges i uppdrag att undersöka möjligheten att bygga solcellsanläggningar i egen regi.

Gavlegårdarna AB

Gavlegårdarnas viktigaste uppdrag vid nybyggnation ska vara att bygga så billiga bostäder som möjligt utan att ge avkall på vad som menas med en god bostad. Vid nybyggnation ska behovet av såväl små som stora lägenheter beaktas.

Vänsterpartiet anser att Gavlegårdarna ska få i uppdrag att delvis frångå den poängbaserade bostadskön, för att vid behov kunna ge förtur till bostadssociala åtgärder som att motverka trångboddhet, hjälpa bostadslösa samt våldsutsatta kvinnor och barn.

För att minska ett kommande behov av vårdboende för äldre ska Gavlegårdarna se över möjligheten att i det egna bostadsbeståndet omvandla någon eller några fastigheter i varje större bostadsområde (inkluderat ytterområdena) till Trygghetsboenden.

Gavlefastigheter AB

Bolaget ges i uppdrag att ta fram en plan för vilka kommunala fastigheter som är lämpliga att sätta solceller på. En sådan åtgärd kan även tillföra överskottsel till det lokala elnätet.

Energieffektiva bostäder och fastigheter är ett väl fungerande sätt att minska klimatavtrycket. Gavlefastigheter ges i uppdrag att se över sitt fastighetsbestånd gällande detta. Som jämförelse har Gavlegårdarna som målsättning att minska energianvändningen med 30% jämfört med 2007. Denna målsättning ska gälla för alla kommunala fastigheter.

Vänsterpartiet Gävle 2023

gavle@vansterpartiet.se

Kommunråid i opposition: Maritha Johansson
marita.johansson@politiker.gavle.se

